

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

ในการศึกษาค้างนี้ เป็นการศึกษาคำวรูู้สึกผูกพันกับองค์กรของพนักงานส่วนตำบล องค์การบริหารส่วนตำบลสวนจิก อำเภอสรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด โดยมีขั้นตอน ดังนี้

1. คำถามการศึกษา
2. วัตถุประสงค์การศึกษา
3. สรุปผล
4. อภิปรายผล
5. ข้อเสนอแนะ

คำถามการศึกษา

คำวรูู้สึกผูกพันกับองค์กรของพนักงานส่วนตำบล องค์การบริหารส่วนตำบลสวนจิก อำเภอสรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด อยู่ในระดับใด

วัตถุประสงค์ในการศึกษา

1. เพื่อศึกษาระดับคำวรูู้สึกผูกพันกับองค์กรของพนักงานส่วนตำบล องค์การบริหารส่วนตำบลสวนจิก อำเภอสรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด โดยภาพรวมและด้านลักษณะงานด้านประสพการณ์ในงาน
2. เพื่อศึกษาคำวรูู้สึกผูกพันกับองค์กร จำแนกตาม เพศ อายุ ระดับตำแหน่ง
3. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะในการทำให้เกิดคำวรูู้สึกผูกพันกับองค์กร

วิธีดำเนินการการศึกษา

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา

คำวรูู้สึกผูกพันกับองค์กรมี 2 ด้าน คือ

1. ด้านลักษณะงาน ได้แก่ คำวรูู้สึกพอใจในการทำงาน ความหลากหลายของงาน คำวรูู้สึกมีส่วนร่วมในการทำงาน งานที่มีโอกาสปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น ผลป้อนกลับ

ของงานและความคาดหวังในโอกาสความก้าวหน้า

2. ด้านประสบการณ์ในได้แก่ความรู้ที่คิดว่าตนมีความสำคัญต่อองค์การ ความมั่นคงและน่าเชื่อถือขององค์การ ความคาดหวังที่จะได้รับการตอบสนอง จากองค์การ ทัศนคติของบุคคลที่มีต่อเพื่อนร่วมงาน และ ความพึงพอใจขององค์การ

2. ขอบเขตด้านประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ พนักงานส่วนตำบลสวนจิก อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด จำนวน 32 คน ได้แก่ ข้าราชการส่วนท้องถิ่น ลูกจ้างประจำ พนักงานจ้างทั่วไป พนักงานจ้างตามภารกิจ

3. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

ผู้ศึกษาใช้แบบสอบถาม เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล แบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ความรู้สึกผูกพันกับองค์กรของพนักงานส่วนตำบลสวนจิก อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามปลายเปิด เกี่ยวกับความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปโดยสถิติที่ใช้ มีดังนี้

4.1 วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยแจกแจงความถี่ และค่าร้อยละ

4.2 วิเคราะห์ระดับความรู้สึกผูกพันกับองค์กร โดยการหาค่าเฉลี่ย (μ) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ)

4.3 ข้อเสนอแนะและข้อคิดเห็น สถิติที่ใช้ ได้แก่ ความถี่และร้อยละ

สรุปผล

จากการศึกษาความรู้สึกผูกพันกับองค์กรของพนักงานส่วนตำบล องค์การบริหารส่วนตำบลสวนจิก อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด สรุปผลได้ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลระดับความรู้สึกผูกพันกับองค์กรของพนักงานส่วนตำบล องค์การบริหารส่วนตำบลสวนจิก อำเภอสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด โดยภาพรวมและด้าน ลักษณะงาน ด้านประสบการณ์ในงาน

1.1 ความผูกพันกับองค์กร โดยรวมอยู่ในระดับ มาก เป็นด้านประสบการณ์ ในการทำงาน รองลงมาคือด้านลักษณะงาน

1.2 ความผูกพันกับองค์กร ด้านลักษณะงาน อยู่ในระดับ มาก โดยเฉพาะเรื่อง ที่มีค่าเฉลี่ยสูง ได้แก่ มีความเข้าใจในกระบวนการทำงาน รองลงมาคือ ความคาดหวังใน โอกาสความก้าวหน้าได้เลื่อนตำแหน่งที่มีความสำคัญขึ้น มีโอกาสปฏิบัติสัมพันธ์กับผู้อื่นหรือ แลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับบุคคลอื่น

1.3 ความผูกพันกับองค์กร ด้านประสบการณ์ในงาน อยู่ในระดับ มาก โดยเฉพาะเรื่องที่มีค่าเฉลี่ยสูง ได้แก่ มีความรู้สึกอบอุ่นที่ได้ใช้ชีวิตการทำงานในองค์กรนี้ รองลงมาคือ งานที่ท่านทำอยู่มีความมั่นคง มีความรู้สึกว่าได้รับการยกย่องจาก ผู้บังคับบัญชาและเพื่อนร่วมงานเพียงใด

2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลระดับความรู้สึกผูกพันกับองค์กร จำแนกตามเพศ อายุ ระดับตำแหน่ง

2.1 จำแนกตามเพศ พบว่า เพศหญิง โดยรวมมีความรู้สึกผูกพันกับองค์กร ใน ระดับมาก เพศชายโดยรวมมีความรู้สึกผูกพันกับองค์กรในระดับมาก เพศหญิงโดยรวมอยู่ ระดับมาก และเมื่อจำแนกเป็นด้านลักษณะงานและด้านประสบการณ์ในงาน ระบุว่า ทั้งเพศชายและเพศหญิงไม่มีความแตกต่างกัน แต่เมื่อจำแนกเป็นรายด้าน พบว่า ไม่มี ความแตกต่างกัน ยกเว้น ด้านการมีอิสระในการทำงานในองค์กรนี้โดยใช้วิจารณญาณของ ท่านในการตัดสินใจในการทำงาน ซึ่งเพศชายอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนเพศหญิงอยู่ใน ระดับมาก

2.2 จำแนกตามอายุ พบว่า ด้านลักษณะงานและด้านประสบการณ์ในงาน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากเหมือนกัน 3 ช่วงอายุ แต่มีความแตกต่างกัน 2 ช่วงอายุ คือ ด้านลักษณะงาน อายุ 41-50 ปี และมากกว่า 51 ปีขึ้นไป อยู่ในระดับมาก แต่ด้าน

ประสบการณ์ในงาน อยู่ในระดับมากที่สุด และเมื่อจำแนกเป็นรายด้าน พบว่า กลุ่มที่อยู่ในระดับมากที่สุด คือ อายุ 41-50 ปี และ มากกว่า 51 ปีขึ้นไป มีความเข้าใจในกระบวนการทำงาน และความรู้สึกอบอุ่นที่ได้ใช้ชีวิตการทำงานในองค์กร เห็นว่างานที่ทำงานมีความมั่นคง มีความรู้สึกที่ดีต่อเพื่อนร่วมงานและช่วยเหลือซึ่งกันและกัน มีความรู้สึกที่ได้รับการยกย่องจากผู้บังคับบัญชา และเพื่อนร่วมงาน กลุ่มที่อยู่ในระดับมากที่สุดคือ 20-30 ปี และ 31-40 ปี ตามลำดับ

2.3 จำแนกตามระดับตำแหน่ง พบว่า ด้านลักษณะงานและด้านประสบการณ์ในงาน โดยรวมอยู่ในระดับมาก ยกเว้น ลูกจ้างประจำ ที่มีระดับมากที่สุด เมื่อจำแนกเป็นรายด้าน พบว่า ลูกจ้างประจำอยู่ในระดับมากที่สุด ยกเว้น 2 ด้าน ที่อยู่ในระดับมาก คือ การมีทักษะในการปฏิบัติงานในความหลากหลายของงาน และการมีอิสระในการทำงานในองค์กรนี้โดยใช้วิจารณญาณในการตัดสินใจในการทำงาน ส่วนพนักงานส่วนตำบล พนักงานจ้างทั่วไป และพนักงานจ้างตามภารกิจ อยู่ในระดับมากทุกรายการ

3. ข้อเสนอแนะในการทำให้เกิดความรู้สึกผูกพันกับองค์กร

3.1 ข้อเสนอแนะด้านสภาพแวดล้อมภายในองค์กร ดังนี้ จัดระเบียบการทำงานให้เป็นสัดส่วน จัดระบบอินเทอร์เน็ตให้สามารถใช้ได้อย่างสะดวก และปรับปรุงวัสดุสำนักงาน อาคารสถานที่ ที่จอดรถ และภูมิทัศน์บริเวณโดยรอบ

3.2 ข้อเสนอแนะด้านความสามารถของบุคลากร จัดฝึกอบรมภายในองค์กร ให้มีความรู้ความสามารถเฉพาะด้านของแต่ละบุคคล และยังขาดความร่วมมือของบุคลากรในการจัดกิจกรรมกิจกรรม ปรับปรุงเวลาจัดกิจกรรมให้ทุกคนมีส่วนร่วมมากขึ้น

อภิปรายผล

จากผลการศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับความรู้สึกผูกพันกับองค์กรของพนักงานส่วนตำบล องค์กรบริหารส่วนตำบลสวนจิก อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด โดยภาพรวมและรายด้านได้มีข้ออภิปรายผลการศึกษา ดังนี้

1. ความผูกพันกับองค์กรของพนักงานส่วนตำบล องค์กรบริหารส่วนตำบลสวนจิก อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด ผลการศึกษาพบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เป็นเพราะว่าพนักงานส่วนตำบลส่วนใหญ่มีความสุขกับงานที่ทำอยู่แล้ว มีความภูมิใจที่ได้ทำงานในองค์กรบริหารส่วนตำบลสวนจิก พนักงานส่วนตำบลส่วนใหญ่เป็นคนในพื้นที่ ทำให้มีความเต็มใจที่จะ

ผู้บังคับบัญชาและเพื่อนร่วมงานมีความสัมพันธ์อันดีต่อกัน มีการให้ความช่วยเหลือซึ่งกันและกัน

1.1 ด้านลักษณะงาน กล่าวคือ บุคลากรมีความเข้าใจในกระบวนการทำงาน ความคาดหวังใน โอกาสความก้าวหน้าได้เลื่อนตำแหน่งที่มีความสำคัญขึ้น มีโอกาส ปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นหรือแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับบุคคลอื่น รวมถึงมีทักษะใน การปฏิบัติงานในความหลากหลายของงาน ความรู้เกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงที่เป็นผล กระทบเนื่องมาจากการปฏิบัติงาน ผลป้อนกลับของงาน และการมีอิสระในการทำงานใน องค์กรนี้ สอดคล้องกับ พรพรรณ ศรีใจวงศ์ (2541 : 83) ได้ทำการศึกษาเรื่อง ความผูกพันต่อ องค์กรของบรรณารักษ์ห้องสมุดมหาวิทยาลัยของรัฐ ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล พบว่า บรรณารักษ์ส่วนใหญ่มีความผูกพันต่อห้องสมุดในระดับสูงและพบว่าความสัมพันธ์ ระหว่างลักษณะส่วนบุคคล ลักษณะงาน และประสบการณ์ในการทำงานมีความผูกพันต่อ องค์กร และสอดคล้องกับ พิมอรัญ คนรู้ (2548) ทำการศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ กับความยึดมั่นผูกพันต่อองค์กรของอาจารย์วิทยาลัยการสาธารณสุขสิรินธร ราชวิทยาลัย ผลการศึกษาพบว่ามีความผูกพันต่อองค์กรเชิงบวกในด้านลักษณะงาน ได้แก่ ความมีเอกสิทธิ์ของงาน ความมีอิสระของงาน ความท้าทายของงาน ผลย้อนกลับของงาน และโอกาสความก้าวหน้าในงาน

1.2 ด้านประสบการณ์ในงาน ปัจจัยที่ทำให้เกิดความผูกพันกับองค์กร โดยรวมอยู่ในระดับมาก กล่าวคือ การมีความรู้สึกอบอุ่นที่ได้ใช้ชีวิตการทำงานในองค์กร งานที่ทำมีความมั่นคง มีความรู้สึกที่ดีต่อเพื่อนร่วมงานและช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ความรู้สึกที่ได้รับการยกย่องจากผู้บังคับบัญชาและเพื่อนร่วมงาน มีความคาดหวังที่จะได้รับ ความก้าวหน้าจากผู้บังคับบัญชา และมีความภาคภูมิใจที่จะบอกกับคนอื่นๆ ว่าตนเองเป็น ส่วนหนึ่งขององค์กร สอดคล้องกับ นภาพิณ โหมาศวิน (2533) ได้ศึกษาปัจจัยที่มี ความสัมพันธ์กับความผูกพันต่อองค์กรของเจ้าหน้าที่สภากาชาดไทย พบว่า ปัจจัยด้าน ประสบการณ์ทำงาน ได้แก่ ความรู้สึกว่าตนเองมีความสำคัญ ความรู้สึกว่าหน่วยงานเป็น ที่พึ่งพาได้และคาดหวังที่ได้รับการตอบสนองจากหน่วยงาน มีความสัมพันธ์ทางบวกกับ ความผูกพันต่อองค์กร และสอดคล้องกับ ชีระ วีระธรรมสาธิต (2532) ได้ทำการศึกษาเรื่อง ความผูกพันต่อองค์กร ศึกษากรณีผู้บริหารระดับหัวหน้าแผนกของเครือซีเมนต์ไทย พบว่า ประสบการณ์ในงานมีความผูกพันต่อองค์กร

2. ความรู้สึกผูกพันกับองค์กร จำแนกตามเพศ อายุ ระดับตำแหน่ง ผลการศึกษา พบว่าโดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เป็นเพราะ

2.1 จำแนกตามเพศ กล่าวคือ ทั้งเพศชายและเพศหญิงมีปัจจัยที่ทำให้เกิดความรู้สึกผูกพันกับองค์กรแทบจะไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ทั้งเพศชายและเพศหญิงมีความเข้าใจในกระบวนการทำงาน มีความคาดหวังในโอกาสความก้าวหน้าได้เลื่อนตำแหน่งที่มีความสำคัญ มีความรู้สึกอบอุ่นที่ได้ใช้ชีวิตการทำงานในองค์กร งานที่ทำมีความมั่นคง มีความคาดหวังที่จะได้รับความก้าวหน้าจากผู้บังคับบัญชา และมีความรู้สึกที่ดีต่อเพื่อนร่วมงานและช่วยเหลือซึ่งกันและกัน

2.2 จำแนกตามอายุ กล่าวคือ ทุกช่วงอายุมีปัจจัยที่ทำให้เกิดความรู้สึกผูกพันกับองค์กรอยู่ในระดับมาก โดยเฉพาะอายุมากกว่า 51 ปีขึ้นไป รองลงมาคือ 41 – 50 ปี 31 – 40 ปี และ 20-30 ปี ทั้งนี้เพราะการทำงานอยู่ในองค์กรนานๆ ทำให้มีความรู้สึกผูกพันกับองค์กรมากขึ้นเรื่อยๆ โดยเฉพาะความรู้สึกอบอุ่นที่ได้ใช้ชีวิตการทำงานในองค์กร การมีงานทำที่มั่นคง ความรู้สึกที่ดีต่อเพื่อนร่วมงานและช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ได้รับการยกย่องจากผู้บังคับบัญชาและเพื่อนร่วมงาน ความคาดหวังที่จะได้รับความก้าวหน้า และความภูมิใจในการเป็นส่วนหนึ่งขององค์กร

2.3 จำแนกตามระดับตำแหน่ง กล่าวคือ ทุกตำแหน่งมีความรู้สึกผูกพันกับองค์กรอยู่ในระดับมาก โดยเฉพาะลูกจ้างประจำ อยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้เพราะ ลูกจ้างประจำขององค์กรบริหารส่วนตำบลสวนจิกมีจำนวน 1 คน พนักงานจ้างทั่วไป พนักงานส่วนตำบล พนักงานจ้างตามภารกิจ อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เพราะ มีความรู้สึกอบอุ่นที่ได้ใช้ชีวิตการทำงานในองค์กรนี้ งานที่ท่านทำอยู่มีความมั่นคง มีความรู้สึกที่ได้รับการยกย่องจากผู้บังคับบัญชาและเพื่อนร่วมงาน ความผูกพันระดับจิตใจ เกิดขึ้นจากการสัมพันธ์เชื่อมโยงทางด้านจิตใจ ความรู้สึก หรือคิปัญญาระหว่างบุคคลกับองค์กร บุคคลที่มีลักษณะการผูกพันตนเองในลักษณะนี้กับองค์กรจะมีการยอมรับเป้าหมาย วิธีการ ทิศทางการดำเนินงาน และต้องการเป็นส่วนหนึ่งขององค์กร ซึ่งการที่บุคคลผูกพันกับองค์กรในระดับจิตใจแล้วนั้น มักจะพบว่าบุคคลมีแนวโน้มที่จะปฏิบัติงานร่วมกับองค์กรนั้นๆ เป็นระยะเวลานาน

3. ข้อเสนอแนะ

3.1 ข้อเสนอแนะต่อหน่วยงานในการปรับปรุงและแก้ไข

บุคลากรส่วนใหญ่แสดงความเห็นว่าควรมีการจัดกิจกรรมร่วมกันและ
รับผิดชอบกิจกรรมต่างๆ ให้เท่าเทียมกัน รวมถึงจัดฝึกอบรมภายในองค์กรเกี่ยวกับงาน
ธุรการทั่วไป และงานสารบรรณ เพื่อให้งานด้านเอกสารเป็นไปในทิศทางเดียวกัน และการใช้
เครื่องใช้สำนักงาน และควรปรับปรุงวัสดุสำนักงานให้สามารถใช้งานได้อย่างมี
ประสิทธิภาพ

3.2 แสดงความรู้สึกับองค์กรที่ปฏิบัติงาน

บุคลากรส่วนใหญ่มีความผูกพันต่อองค์กร เพราะบุคลากรอยู่ด้วยกัน
ฉันญาติพี่น้อง ประทับใจที่ได้ทำงานเป็นสถานที่แห่งแรก และเพื่อนร่วมงานให้ความ
ร่วมมือซึ่งกันและกัน ผู้บังคับบัญชาให้คำแนะนำในการทำงานและเป็นกันเองกับ
ผู้ใต้บังคับบัญชา รวมถึงส่วนใหญ่ใช้เวลาอยู่ในที่ทำงานมากกว่าที่อื่น

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลไปใช้

1.1 ควรให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมร่วมกัน ทุกคนต้องมีบทบาท
และมีความรับผิดชอบในการทำกิจกรรมที่ใกล้เคียง หรือเท่าเทียมกัน

1.2 ควรจัดระเบียบการทำงานให้เป็นสัดส่วน ปรับปรุงวัสดุสำนักงาน อาคาร
สถานที่ ที่จอดรถ และภูมิทัศน์บริเวณ โดยรอบ

1.3 จัดให้บุคลากรที่ยังขาดความรู้ความเข้าใจในการใช้เครื่องใช้สำนักงานที่
ทันสมัย โดยการจัดฝึกอบรมเพื่อให้สามารถใช้อุปกรณ์ต่างๆ ได้อย่างถูกต้องและมี
ประสิทธิภาพ และควรจัดหาให้เครื่องใช้สำนักงานให้เพียงพอต่อการใช้งาน

1.4 ปรับปรุงระบบสารสนเทศในการสืบค้นและใช้งานอินเทอร์เน็ตเพื่อให้
สามารถใช้งานได้สะดวก รวดเร็ว

2. ข้อเสนอแนะการศึกษาครั้งต่อไป

ควรมีการทำการวิจัยปัจจัยอื่นๆ ที่เกี่ยวกับองค์กร ในองค์การบริหารส่วนตำบล
สวนจิก องค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด เพื่อจะได้เข้าใจถึงบทบาท
และความสัมพันธ์ต่างๆ ขององค์การบริหารส่วนตำบลสวนจิก